

**Suuniste ja arvutusmudeli väljatöötamine
ettevõtetele kasvuhoonegaaside (KHG)
jalajälje arvutamiseks**

Ümarlaud huvirühmadele

20.04.2022

Harri Moora, SEI Tallinn

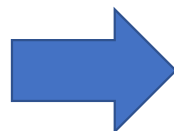
Suuniste ja arvutusmudeli väljatöötamine Eesti organisatsioonidele kasvuhoonegaaside (KHG) jalajälje arvutamiseks

1. Juhendi/suunise eesmärgi ja esmase struktuuri tutvustamine
2. Arvutusmudeli ülesehituse tutvustamine
3. Tagasiside huvirühmadelt

Töö tulemus

**Suunised/juhend KHG
jalajälje arvutamiseks**

Juhend orgnisatsioonidele –
taust (mis ja milleks) ja
samm-sammuline jalajälje
hindamise/arvutamise juhised
Suunised – metodoloogiline
lähenemine ja asjakohased
CO₂ eriheitetegurid

**KHG jalajälje
arvutusmudel Eesti
organisatsioonidele** –
universaalne, piiratud
ulatusega (põhiline
fookus mõjuala 1 ja 2
ning valitud
üldkasutatavad mõjuala
3 valdkonnad)

Milline ja kui suur on organisatsiooni kliimamõju ja kuidas seda mõõta?

KHG ehk süsiniku jalajälg - kvantitatiivselt väljendatud kasvuhoonegaaside heite kogus (väljendatud CO₂ ekvivalendina), mis on tekitatud kas isiku, organisatsiooni, ürituse, projekti, toote, teenuse vms poolt.

KHG ehk süsiniku jalajälje hindamine - tegevuste, toodete/teenuste kasvuhoonegaaside heite, sh heiteallikate ja koguste hindamismetoodika, mis võimaldab organisatsioonidel arvutada oma süsiniku jalajälge ja määrata kindlaks parendamist vajavad valdkonnad.

Standardid ja metoodilised juhised

- Environmental Product Declarations (EPD), tootekategooriate üldreeglid (PCR) - EN 15804
- Product Environmental Footprint (PEF)
- PAS 2050
- GHG Protocol
- ISO 14067:2018
- Tööstussektori kesksed metoodikad ja juhised
- Riikide või piirkondade juhised
- Muud

Publicly Available Specification (PAS) 2050 - Specification for the assessment of the life cycle greenhouse gas emissions of goods and services was developed by the British Standards Institution in 2008. PAS 2050 is the first consensus-based and internationally applicable standard on product carbon footprinting that has been used as the basis for the development of other standards internationally. The 2011 revision to PAS 2050 was developed through extensive consultation with international stakeholders, and in particular, through significant engagement with the wide PAS 2050 user community.

www.bsigroup.com/PAS2050

ISO 14067

STANDARD

*The Greenhouse Gas Protocol, a collaboration of the World Resources Institute and the World Business Council for Sustainable Development, provides the foundation for sustainable climate strategies and more efficient, resilient and profitable organizations. **The GHG Protocol Product Standard** is one of a suite of accounting tools developed by the GHG Protocol to encourage users to understand, quantify, and manage greenhouse gas emissions. The standards follow an inclusive, consensus based multi-stakeholder process with balanced participation from businesses, government agencies, non-governmental organizations, and academic institutions around the world.*

<http://www.ghgprotocol.org/standards>

Millise metoodika alusel oma KHG jalajälge hinnata?

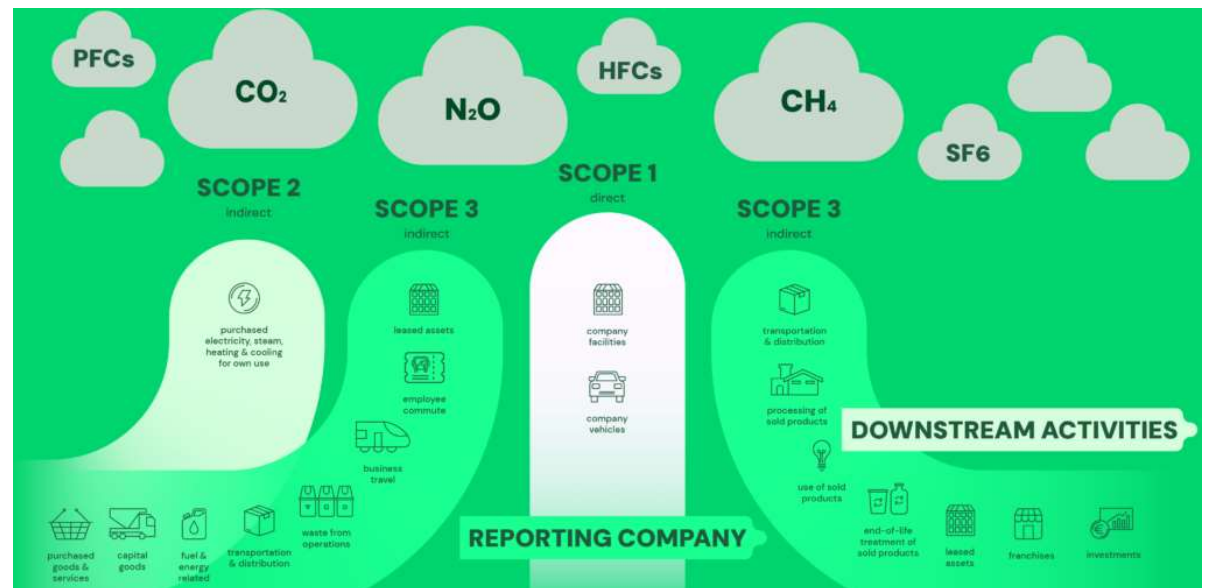
- Metoodika valik
 - Organisatsioonikeskne lähenemine (sh üritused, projektid jms)
 - Toote keskne lähenemine
- Mõisted
- Alusandmed

Vaja ühtset ja kokkulepitud lähenemist – juhised ja suunised

Eesmärgi ja ulatuse määratlemine – millises ulatuses KHG jalajälge hinnata?

- Eesmärgi ja vajaduste määratlemine
- KHG jalajälje hindamise ulatuse määratlemine – organisatsiooni ulatuse ja mõjuala määratlemine (mõjuala 1, 2 ja 3)

Gate-to-gate

Gradle-to-gate

Gate-to-grave

Gradle-to-grave

Millistele andmetele tuleks toetuda?

- Kust saada süsiniku jalajälje arvutamiseks andmeid – organisatsioonisisised ja -välised andmed?
- Milliseid CO₂ eriheitetegureid kasutada süsiniku jalajälje arvutamisel (elekter, soojusenergia, kütused, transport jms)?

Suuniste/juhendi struktuur

1. Sissejuhatus suunistesse/juhendisse – mis ja kellele?

- Juhised KHG jalajälje hindamiseks Eesti-keskselt
- **Organisatsiooni/ettevõtte tasandi KHG jalajälje hindamiseks**
- Suunatud eelkõige ettevõtetele ja organisatsioonidele, samas annab juhiseid ka ekspertidele KHG jalajälje arvutamisel või nõustamisel

2. KHG jalajälg – mõisted ja definitsioonid

3. Miks hinnata KHG jalajälge?

- Õiguslikele nõuetele vastavuse tagamine
- Keskkonnajuhtimissüsteemi toetamine
- Keskkonnategevuse võrdlemine teiste organisatsioonidega
- Turunõuded, sh avaliku sektori hanked, investorite ja klientide teabepäringud
- Maine ja turundus

Suuniste/juhendi struktuur

4. Peamised KHG jalajälje hindamise meetodikad ja standardid

5. Seos muude KHG jalajälje hindamise vahendite ja aruandluse vahenditega

- EL kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (EU ETS)
- Kestlikkusaruandlus
- Vastutustundlikud rahastamis põhimõtted (ESG)
- EL keskkonnajuhtimissüsteemi EMAS aruanne
- Toote KHG jalajälje hindamine (EPD)

Suuniste/juhendi struktuur

6. KHG jalajälje sammsammuline hindamine

- Eesmärgi ja vajaduste määratlemine
- Ulatus määratlemine – organisatsiooni ulatus ja tegevuste ulatus määratlemine (ulatus ehk mõjuala 1, 2 ja 3)
- Andmete kogumine/inventuur
- Jalajälje arvutamine
- Tulemuste esitamine
- KHG jalajälje vältimise ja vähendamise meetmete ning eesmärkide kavandamine
- Tõendamine
- KHG jalajälje hüvitamine (sh vabatahtlik süsinikuturg, päritolutunnistused)

7. KHG jalajälje arvutamisel kasutatavad andmed

- Eriheitetegurite määratlemise alused ja viited asjakohasetele eriheiteteguritele, sh asjakohastele andmebaasidele (vastavalt mõjuala 1, 2 ja 3 lõikes)

8. KHG jalajälje ekspertide nimekiri

KHG jalajälje arvutusmudel

- Exceli-põhine arvutusmudel organisatsioonidele KHG jalajälje arvutamiseks, mis võimaldaks ettevõtetel teha esmane hinnang oma KHG jalajäljest
- Universaalne
- Piiratud ulatusega
 - Mõjuala 1 – enda energiatootmine, enda transport/sõidukid, hajusad heited
 - Mõjuala 2 – sisseostetud energia (elekter, soojus jm energia)
 - Mõjuala 3 – teenusena ostetud kaupade ja inimeste transport, tööreisid ja tööle-koju sõidud, jäätmed, võimalus lisada ise ostetud/müüdnud tooted ning finantsteenused (alusvormid mudelis olemas)

Milliseid juhiseid vajavad organisatsioonid KHG jalajälje arvutamisel?

- Millele juhistes/suunistes rohkem tähelepanu pöörata?
- Mida võiks veel lisada?